

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İstanbul Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü

Sayı : 49970238-180.99

Konu : Telafi Edici Vergi Uygulaması

DAĞITIM YERLERİNE

"A.TR Dolaşım Belgeleri ve Menşe İspat Belgelerine İlişkin Yapılacak İşlemler" hakkında 2014/1 Sayılı Genelge kapsamında Bölge Müdürlüğümüzce yürütülmekte olan 'dolaşım ve menşe ispat belgelerinin sonradan kontrolü' işlemlerinde İdarelerimizce verilen cevaplarda eşyaların "serbest dolaşım" statüsünün belirlenmesinde özellikle Telafi Edici Verginin (TEV) ödenip ödenmediğine ve ayrıca Dİİ kapatma işlemlerinde TEV tahsilatı işlemlerine dikkat edilmediği tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere, A.TR dolaşım belgesi; Türkiye ile AB arasındaki sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri ticaretinde kullanılan, eşyanın Türkiye ve AB'de serbest dolaşımında olduğunu gösteren ve eşyanın tercihli rejimden faydalanmasını sağlayan belgeyi ifade etmektedir.

2014/1 sayılı Genelge'nin "III. İhracatta Yapılacak İşlem ve Kontroller" başlıklı maddesi;
"(6)İhracat sırasında ibraz edilen A.TR Dolaşım Belgeleri ve menşe ispat belgeleri ile ilgili işlemlerde belge düzeni itibariyle "serbest dolaşım" ve "menşe" kavramlarının aşağıda belirtilen şekilde ayırt edilmesi gereklidir: Serbest Dolaşımdaki Eşya, tümüyle Türkiye veya Avrupa Birliği'nde elde edilmiş olan yada tamamı veya bir kısmı üçüncü ülkeler menşeli olup Türkiye ya da Avrupa Birliği'nde ithal işlemleri tamamlanmış, gerekli gümrük vergisi, eş etkili vergi ve mali yükleri tahsil edilmiş, bu vergi ve resimleri tam veya kısmi bir iadede yararlanmamış eşyayı ifade etmektedir. Bu nedenle, tamamıyla Türkiye'de elde edilmiş eşya Türk menşeli ve serbest dolaşımdaki eşyadır. Bununla birlikte, **Türkiye'de gördüğü işlem ve işçilik nedeniyle Türk menşeli kazanmış olan her eşya, serbest dolaşımda olmayabilir.** Örneğin, dâhilde işleme rejimi kapsamında vergileri kısmen veya hiç ödenmeden ithal edilen girdilerden Türkiye'de elde edilen nihai ürün, gördüğü işçilik ve işlemler nedeniyle Türk menşeli kazanmış olsa dahi, bünyesine giren ve dâhilde işleme rejimi kapsamında vergileri tahsil edilmeyen girdilere ait telafi edici vergi tahsil edilmediği sürece serbest dolaşımda değildir. **Bünyesinde serbest dolaşımda olmayan yabancı girdi bulunan ürünler, ancak, tüm bu yabancı girdilerin vergilerinin ödenmiş olması şartıyla serbest dolaşıma girer ve böylece bu ürünlerin Avrupa Birliği'ne ihracında A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenebilir.** Benzer şekilde, eşyanın Türkiye'de serbest dolaşıma girmesi eşyaya Türk menşeli kazandırmaz. Serbest dolaşıma giren eşyanın Türk menşeli kazanıp kazanmadığı, bu eşyanın Türkiye'de gördüğü işlem ve işçilik sonucunda elde edilen ürünün ilgili Yönetmelikler çerçevesinde değerlendirilmesi sonucunda belirlenir.

(7) **A.TR Dolaşım Belgesi kapsamında ihraç edilen eşyanın ilgili Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine göre serbest dolaşım durumunda olup olmadığı; EUR.1/EUR-MED Dolaşım Belgeleri, Malezya Menşe Belgeleri ile İran Menşe İspat Belgeleri kapsamında ihraç edilen eşyanın ilgili Yönetmelikler çerçevesinde menşeli olup olmadığı** belirlenmesi bakımından ilgili Bakanlar Kurulu Kararı ve Yönetmelik hükümleri uyarınca işlem yapılır. **Gümrük Müdürlüğünce belge üzerinde, ilgili Bakanlar Kurulu Kararı veya Yönetmelik hükümlerine uygun olarak vize işlemi yapılır.** Vize işlemi, sistemde gümrük beyannamesi ile ilişkilendirilmiş olan A.TR Dolaşım Belgesinin ve/veya menşe ispat belgesinin vize tarihinin Gümrük Müdürlüğünce sisteme kaydedilmesiyle tamamlanır." hükümlerine,

2006/12 sayılı Dâhilde İşleme Rejimi Tebliğinin "Gümrük idaresince yapılacak işlemler" başlıklı 31/2 maddesi;

“d) İhracatın, A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye yapılması halinde, bu Tebliğın 33 üncü maddesi hükmü çerçevesinde varsa telafi edici vergi tahsil edilir.

e) Üzerinde belge (ihracat taahhüdü kapatılmış belge) sayısını içeren satır kodu kayıtlı gümrük beyannameleri ile üzerinde ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanıldığına dair meşruhat bulunan ve izne ilişkin beyanname sayısı kayıtlı olan gümrük beyannameleri için, **ilgili firma tarafından sonradan A.TR dolaşım belgesi veya menşe ispat belgeleri düzenlenmesinin talep edilmesi halinde;** bu durum, ilgili gümrük idaresince taahhüt kapatma işlemini tekemmül ettiren ilgili bölge müdürlüğüne/ilgili gümrük idaresine bildirilir ve bu mercilerden alınacak cevabi yazı çerçevesinde, **varsa ödenmesi gereken telafi edici verginin tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla ilgili gümrük idaresince A.TR dolaşım belgesi veya menşe ispat belgelerinin vize edilmesi işlemleri tesis edilir.**” hükümlerine,

2006/12 sayılı Tebliğın “Telafi Edici Verginin Ödenmesi” başlıklı 33/7 maddesi ise; “Bu madde hükmü çerçevesinde ödenmesi gereken vergi, serbest bölgelerden gerçekleştirilen satışlar dahil **ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru ve bu tarihte ithalat rejiminde belirtilen gümrük vergisi ve varsa toplu konut fonu üzerinden hesaplanarak ihracat esnasında ödenir...**” hükmüne, amirdir.

Diğer taraftan, 2008/2 sayılı Dâhilde İşleme Rejimi Hakkında Genelgenin “TEV Uygulamasına İlişkin Genel Hususlar” başlıklı kısmında TEV aranacak ve aranmayacak hususlar kısaca belirtilmiş olup buna göre örneğın;

- İthalatın tercihli rejim kapsamında yapıldığı menşe (kaynak) ülke ile ihracatın yapıldığı varış ülkesi aynı ise, girdi ve nihai ürüne bakılmaksızın TEV tahsilatı aranmaz.
- İthalatın tercihli rejim kapsamında yapıldığı menşe (kaynak) ülke ile ihracatın yapıldığı varış ülkesi PAMK/ PAAMK Sistemi'ne taraf veya dahil ülkeler arasında ise, TEV tahsilatı aranmaz.
- TEV için baz alınan vergi; girdinin ithal edildiği menşe (kaynak) ülkeye, ilgili ihracat tarihinde uygulanan vergidir. Ancak, ilgili ihracat tarihinde menşe (kaynak) ülkeye uygulanan vergi oranı 0 (sıfır) ise (Toplu Konut Fonu kesintisi de öngörülmemişse), TEV tahsilatı aranmaz.
- Elde edilmesinde üçüncü ülke menşeli eşya kullanılan ve AT'ye üye ülkelere ihraç edilen her türlü harp araç, gereç, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ile bunların yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar için TEV tahsilatı aranmaz.

Bununla birlikte, aynı Genelgenin 14. maddesinde; ilgili firma tarafından, TEV'in elektronik ortamda veya bankada ödendiğine dair belge sunulması durumunda, “<https://uygulamalar.gumruk.gov.tr>” adresinde yer alan “telafi edici vergi” bölümünden ihracata ilişkin GB sayısının girilmesi suretiyle söz konusu verginin ödenip ödenmediği kontrolünün yapılabilirdi ifade edilmektedir.

Yukarıda yer verilen hususlar ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 194. Maddesi kapsamında hazine kaybına yol açılmaması ve sonradan kontrol taleplerinde yurtdışı gümrük idarelerine eşyanın serbest dolaşımında olup olmadığına ilişkin olarak doğru bilgi verilebilmesini teminen idarelerinizce Dolaşım Belgelerinin vize edilmesi aşamasında TEV doğup doğmadığının incelenerek mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

Konu ile ilgili Müdürlüğünüz personelinin bilgilendirilmesi ve uygulamada birliğin sağlanması hususunda gereğini önemle rica ederim.

Halil İbrahim BOZKUŞ

Bölge Müdürü